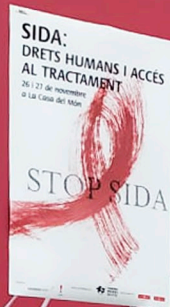
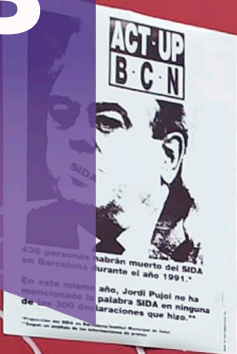
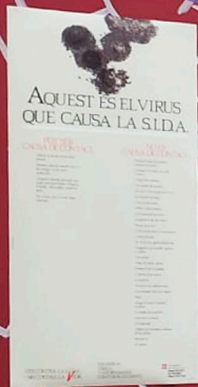

Vigilància epidemiològica de la infecció pel VIH i la SIDA a Barcelona

20
23

20 anys amb la infecció pel VIH

1981- 1994

Creixement ràpid dels casos i dels morts

Gran alarma social. Important mobilització comunitària

Aïllament del virus

Inici dels programes d'intercanvi de xeringues i de metadona

La sida es la primera causa de mort entre els joves a Barcelona

Reducció dràstica de la transmissió vertical

1995-1999

Introducció de la teràpia d'alta activitat

Reducció espectacular dels casos i de les morts

Millora en la qualitat de vida i descens de la comorbilitat

Millora de la adherència al tractament (1 comprimit al dia)

2000-2010

Malaltia crònica tractable

Vigilància obligatòria de la infecció pel VIH

Primers assaigs clínics de vacunes

Promoció del diagnòstic precoç

Proves fora del circuit assistencial: programa saunes de l'ASPB

Important rol en la prevenció dels centres comunitaris de salut sexual

2011-2020

Tractament com a prevenció

Inici d'estudi de les parelles sexuals manera sistemàtica

Aprovació del tractament de prevenció front al VIH (PrEP)

Atenció centrada en el pacient

Introducció del concepte de prevenció combinada (biomèdica i conductual)

©2024 Agència de Salut Pública de Barcelona

Tots els drets reservats.

<https://www.aspb.cat/>

Edita: Agència de Salut Pública de Barcelona, 21 de novembre de 2024

Aquesta publicació està sota una llicència Creative Commons

Reconeixement – No Comercial – No Derivades (BY-NC-ND)

<https://creativecommons.org/>

Vigilància Epidemiològica de la infecció pel VIH i la SIDA a Barcelona. Informe anual 2023.

Presidenta de l'Agència de Salut Pública de Barcelona i regidora de Salut, persones amb discapacitat i estratègia contra la soledat
Marta Villanueva Cendan

Gerenta de l'Agència de Salut Pública de Barcelona
Carme Borrell i Thió

Responsables de l'Informe

Carles Pericas Escalé, Metge Responsable del VIH i les ITS del Servei d'Epidemiologia ^{1, 2, 3}

Pere Simón Vivan, Coordinador del Servei d'Epidemiologia^{1,2}

Cristina Rius Gibert, Cap del Servei d'Epidemiologia ^{1, 2, 4, 5}

Lucía Artazcoz Lazcano, Cap del Departament de l'Observatori de la Salut. ^{1, 2, 4, 5}

Autoria i redacció

Carles Pericas Escalé ^{1,2,3}, Lluís Forcadell Díez ^{1,2,4}, Pere Simón Vivan^{1,2}, Cristina Domingo Jiménez^{1,2}, Rafael Cruz Paris^{1,2}, Laura Collado Quifre^{1,2}, David Palma Díaz^{1, 2, 5} Lucía Artazcoz Lazcano^{1, 2, 4, 5}, Cristina Rius Gibert. ^{1, 2, 4, 5}

Col·laboradors/es

Roser Clos Guix , Eva Masdeu Corcoll, Maria Isabel Marcos Arroita, Laura Collado Quifer, Lúdia Arranz Martín, Cristina Domingo Jimenez, Miriam Ros Samsó, Raquel Rodríguez López, Ingrid Avellanes Gil, Anna de Andrés i Aguayo, Marta Comerma Cotrina, Lluïsa Fornés Cantón, Rafael Cruz Paris, Alba Artigas Baeza, Anna Hernandez Pineda, David Abbad Gómez, Estefanía Valcarce Moreno, Biel Palacín Carbo, Jesús Edison Ospina, Abdallah Denial, Lucia Petrova, Maqsood Ahmad, Xiao Miao Lin, Omar Diatta, Mariló Gavaldà Vidal i Naiara Grados Merino.

Agraïments

Volem agrair l'esforç de totes les persones que contribueixen a la vigilància i el control del VIH i la SIDA a la ciutat de Barcelona.

Cita recomanada: Pericas C, Forcadell-Díez LI, Simón P, Domingo C, Cruz R, Collado L, Palma D, Artazcoz L, Rius Gibert C. Vigilància epidemiològica de la infecció pel VIH i la SIDA a Barcelona. Informe 2023. Barcelona: Agència de Salut Pública de Barcelona; 2024.

---

¹ Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB), Pl. Lesseps 1, 08023 Barcelona, Spain

² Institut d'Investigació Biomèdica Sant Pau (IIB SANT PAU), Sant Quintí 77-79, 08041 Barcelona, Spain

³ Universitat de Barcelona, Barcelona, Spain

⁴ Universitat Pompeu Fabra, Barcelona, Spain

⁵ Centro de Investigación Biomédica en Red de Epidemiología y Salud Pública (CIBERESP), Madrid, Spain

Índex

Resum executiu	5
Resumen ejecutivo	6
Executive summary	7
Introducció	8
Mètodes	9
Nous diagnòstics d'infecció pel VIH i de SIDA	10
Conclusions	22
Recomanacions	23
Referències	24
Abreviatures i acrònims	26

Vigilància epidemiològica de la infecció pel VIH i la SIDA a Barcelona

---

Resum executiu

L'any 2023 es van diagnosticar 184 nous casos de VIH. La taxa d'incidència per 100.000 habitants va passar de 13,5 el 2022 a 10,8 el 2023. Això suposa un descens del 17,9%. La incidència va ser major entre els homes (19,0 casos per 100.000 habitants) que entre les dones (3,3 casos per 100.000 habitants). Es van diagnosticar 13 casos en dones trans. La mediana d'edat al diagnòstic va ser de 35,0 anys (34,0 en els homes i 36,0 en les dones). El 73,5% de les persones diagnosticades al 2023, van néixer fora d'Espanya.

La major part dels nous diagnòstics de VIH van correspondre a homes (83,7%) i la proporció més alta dins d'aquests (82,8%) va ser la població clau d'homes gais, bisexuals o altres homes que tenen sexe amb homes. Totes les dones tenien només sexe amb homes. Un 3% dels casos van ser persones que s'injecten drogues.

El 42,8% dels nous diagnòstics de VIH en homes i el 57,9% en dones es van realitzar amb retard, és a dir, quan les persones tenien un recompte de CD4 menor de 350 cèl·lules/mm³ en el moment del diagnòstic.

L'estudi de contactes es va dur a terme en el 47,8% de les 184 persones diagnosticades de VIH (homes: 48,7%; dones: 43,3%).

Enguany es van diagnosticar 24 casos de SIDA, la qual cosa representa una incidència d'1,4 casos per cada 100.000 habitants, un lleuger augment respecte l'any 2022.

Resumen ejecutivo

En el año 2023 se diagnosticaron 184 nuevos casos de VIH. La tasa de incidencia por 100.000 habitantes pasó de 13,5 en 2022 a 10,8 en 2023, lo que supone un descenso del 17,9%. La incidencia fue mayor entre los hombres (19,0 casos por 100.000 habitantes) que entre las mujeres (3,3 casos por 100.000 habitantes). Se diagnosticaron 13 casos en mujeres trans. La mediana de edad al diagnóstico fue de 35,0 años (34,0 en los hombres y 36,0 en las mujeres). El 73,5% de las personas diagnosticadas en 2023 habían nacido fuera de España.

La mayor parte de los nuevos diagnósticos de VIH correspondieron a hombres (83,7%), y la proporción más alta dentro de estos (82,8%) fue la población clave de hombres gais, bisexuales u otros hombres que tienen sexo con hombres. Todas las mujeres refirieron tener sexo solo con hombres. Un 3% de los casos fueron personas que se inyectan drogas.

El 42,8% de los nuevos diagnósticos de VIH en hombres y el 57,9% en mujeres se realizaron con retraso, es decir, cuando las personas tenían un recuento de CD4 menor de 350 células/mm³ en el momento del diagnóstico.

El estudio de contactos se llevó a cabo en el 47,8% de las 184 personas diagnosticadas de VIH (hombres: 48,7%; mujeres: 43,3%).

Este año se diagnosticaron 24 casos de SIDA, lo que representa una incidencia de 1,4 casos por cada 100.000 habitantes, un ligero aumento respecto al año 2022.

Executive summary

In 2023, 184 new HIV cases were diagnosed. The incidence rate per 100,000 inhabitants dropped from 13.5 in 2022 to 10.8 in 2023, representing a 17.9% decrease. The incidence was higher among men (19.0 cases per 100,000 inhabitants) than among women (3.3 cases per 100,000 inhabitants). Thirteen cases were diagnosed in trans women. The median age at diagnosis was 35.0 years (34.0 in men and 36.0 in women). Of those diagnosed in 2023, 73.5% were born outside of Spain.

Most new HIV diagnoses were among men (83.7%), with the highest proportion within this group (82.8%) being the key population of gay, bisexual, and other men who have sex with men. All women referred having sex only with men. Three percent of cases were among people who inject drugs.

Late diagnoses, defined as having a CD4 count below 350 cells/mm³ at the time of diagnosis, occurred in 42.8% of men and 57.9% of women.

Contact tracing was conducted for 47.8% of the 184 people diagnosed with HIV (men: 48.7%; women: 43.3%).

This year, 24 AIDS cases were diagnosed, representing an incidence of 1.4 cases per 100,000 inhabitants, a slight increase compared to 2022.

Introducció

La SIDA és una malaltia de declaració obligatòria individualitzada (MDI) des de l'any 1987, mentre que la infecció pel VIH ho és des de juny de 2010. Totes dues formen part del sistema de malalties de declaració obligatòria (MDO) i brots epidèmics de la Xarxa de Vigilància Epidemiològica de Catalunya⁰. El VIH i la SIDA representen un important repte de salut pública amb un impacte històric i social tant en la salut individual com col·lectiva. La seva vigilància és essencial per donar resposta a través d'intervencions adequades i des d'una perspectiva d'equitat.

Mentre que les dades de SIDA proporcionen informació sobre les etapes més avançades de la infecció, les de VIH ofereixen una bona aproximació a la incidència de la infecció. Tots dos sistemes faciliten informació molt útil per tal d'avaluar l'efectivitat de la teràpia antiretroviral i l'impacte dels programes de prevenció i control de la infecció que es duen a terme a la ciutat.

En aquest informe es presenta una visió general de la infecció pel VIH i la SIDA a la ciutat de Barcelona basat en l'anàlisi de les dades recollides pel sistema de vigilància epidemiològica.

Objectius

1. Quantificar els nous diagnòstics d'infecció pel VIH i de SIDA durant l'any 2023.
2. Descriure les característiques epidemiològiques de les persones recentment diagnosticades de VIH i de SIDA durant l'any 2023.
3. Descriure la tendència dels nous diagnòstics d'infecció pel VIH i de SIDA durant el període 2013-2023.

Mètodes

Els casos que s'inclouen en els registres compleixen els criteris de definició de cas de les MDO⁰.

En aquest document s'ha realitzat una anàlisi descriptiva de les característiques sociodemogràfiques de les persones diagnosticades d'infecció pel VIH o de SIDA l'any 2023 residents a Barcelona. També es descriu la tendència dels nous diagnòstics d'infecció pel VIH i dels casos de SIDA entre els anys 2013 i 2023. Els casos en dones trans s'inclouen a les dades presentades segons sexe i en aquells aspectes rellevants, es caracteritzen també en el text, doncs són una població clau determinada per ONUSIDA².

Les mesures epidemiològiques utilitzades en aquest informe són el nombre absolut de casos i la taxa d'incidència anual, desagregades per sexe quan es disposa d'aquesta informació i el nombre de casos és suficient per garantir una anàlisi significativa. Es calcula la taxa d'incidència anual d'infecció pel VIH i SIDA per 100.000 habitants, essent el numerador el nombre agregat de nous casos confirmats d'infecció pel VIH i SIDA a partir del Repositori d'Epidemiologia de Catalunya i el denominador la població de Barcelona a data d'1 de Gener, a partir del padró corresponent³.

Les taxes d'incidències per districtes segons l'índex de renda familiar disponible per càpita (IRFD) s'han calculat agrupant els districtes que compartien el mateix rang de renda segons l'IRFD. L'índex actua com a indicador de la renda de les persones residents als diferents districtes i mostra una fotografia de les desigualtats socials referides a un valor mitjà de la ciutat⁴.

Els països de naixement s'han agrupat segons una adaptació de la classificació d'ONUSIDA⁵.

S'ha considerat retard diagnòstic de la infecció pel VIH (RD) quan, en el cas de no tenir un diagnòstic de VIH previ al 2023, presentava un recompte de limfòcits T CD4 menor de 350 cels/ μ l o quan el diagnòstic de la SIDA s'havia realitzat en els tres mesos posteriors al diagnòstic de VIH, independentment del nivell de CD4^{6,7}.

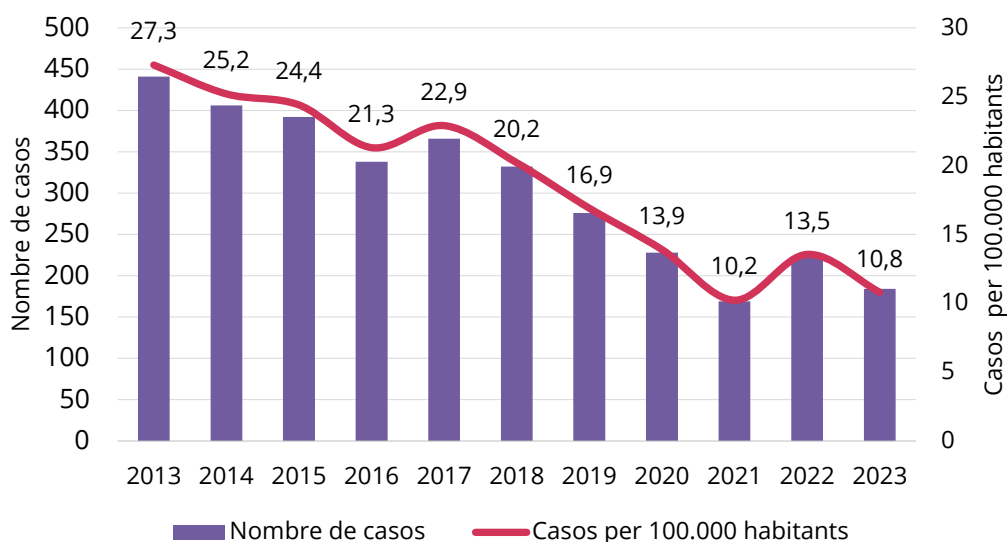
Nous diagnòstics d'infecció pel VIH i de SIDA

L'any 2023 disminueixen els casos d'infecció pel VIH respecte el 2022. Es van notificar 184 nous diagnòstics, el que representa una incidència de 10,8 casos per 100.000 habitants.

L'any 2023, es van confirmar 184 nous casos d'infecció pel VIH en residents a Barcelona, el que representa una incidència de 10,8 casos per 100.000 habitants i una davallada del 17,9% respecte l'any anterior, retornant a la tendència descendent dels últims anys que s'havia trencat el 2022 (**figura 1**).

Figura 1. Nombre de casos i incidència per 100.000 habitants de nous diagnòstics d'infecció pel VIH. Barcelona, 2013-2023

En el cas de la SIDA, al llarg del 2023 se n'han diagnosticat 24 casos, això representa una incidència de 1,4 casos per cada 100.000 habitants i un augment en relació al 2022.

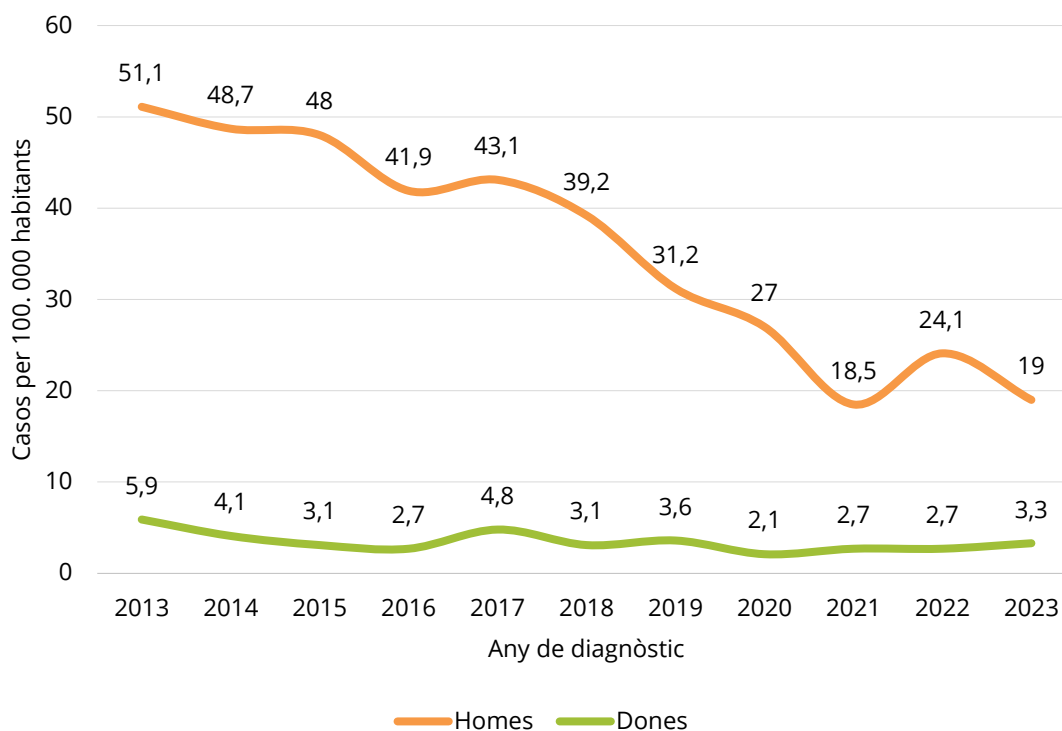
Sexe i edat

La infecció pel VIH continua sent més freqüent entre els homes (83,7%). El 7,1% dels casos eren dones trans. El 62,3% de les persones diagnosticades el 2023 eren menors de 40 anys.

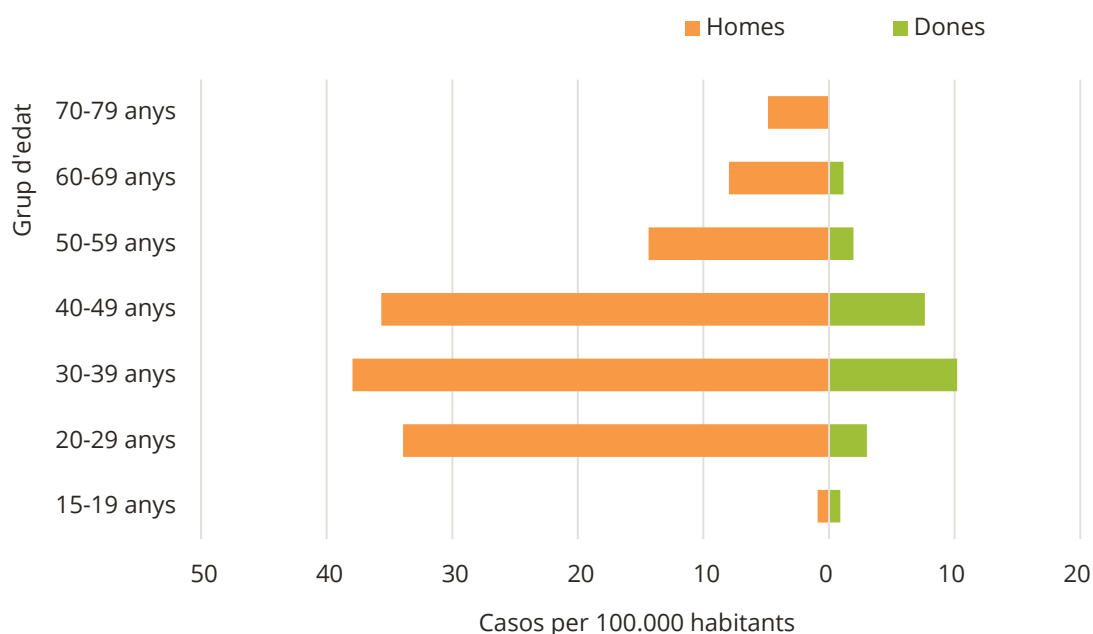
Els homes van suposar el 83,7% (154) dels nous diagnòstics d'infecció pel VIH; 30 casos eren en dones, d'aquestes, 13 eren dones trans, representants el 7,1% del total de casos. La incidència per a homes i dones va ser de 19,0 i 3,3 casos per 100.000 habitants, respectivament, amb un descens del 21,2% en els homes i un augment del 22,2% en les dones (**figura 2**).

Figura 2. Evolució de la incidència d'infecció pel VIH per 100.000 habitants, segons sexe. Barcelona, 2013-2023

La mediana d'edat al diagnòstic va ser de 35,0 anys (34,0 anys en homes i 36,0 en dones). El rang d'edat dels casos confirmats va ser d'entre 17 i 71 anys en homes i entre 19 i 61 anys en les dones (incloent les dones trans). En homes i en dones, la incidència més elevada es va observar entre els 30 i els 39 anys (**figura 3**).

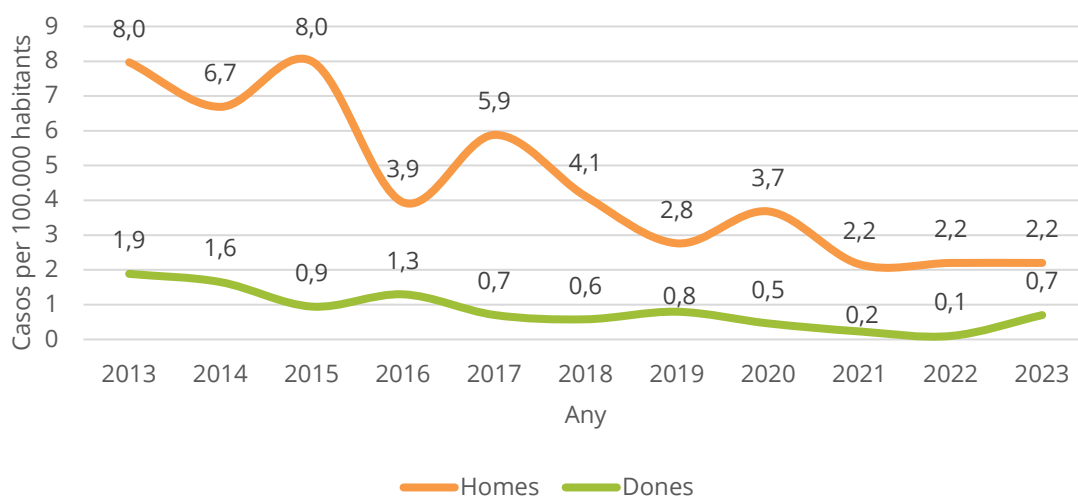
Figura 3. Incidència d'infecció pel VIH per 100.000 habitants segons sexe i grup d'edat. Barcelona, 2023

Pel que fa a la SIDA, la incidència per a homes i dones va ser de 2,2 i 0,7 casos per 100.000 habitants, respectivament (**figura 4**).

La mediana d'edat dels casos diagnosticats de SIDA va ser de 48,5 anys. El 60,0% (18) dels casos eren homes d'entre 28 i 64 anys.

Figura 4. Evolució de la incidència de SIDA per 100.000 habitants segons sexe. Barcelona, 2013-2023

Lloc de naixement

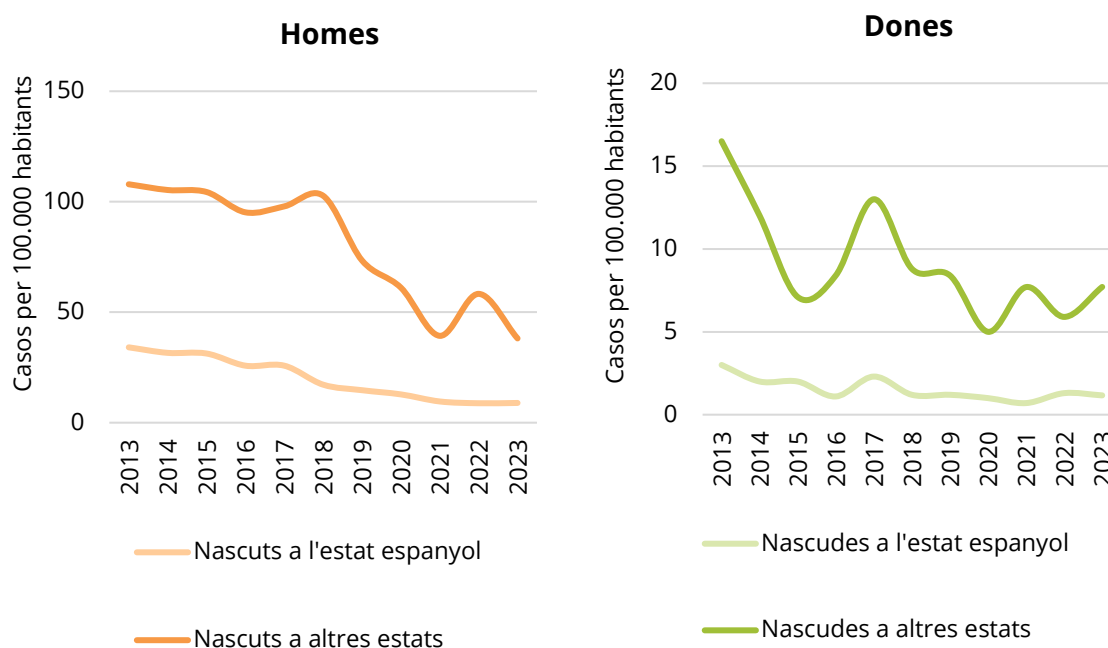

Les persones nascudes fora d'Espanya van representar el 73,5% dels casos.

La majoria, tant homes com dones, eren nascudes a l'Amèrica Llatina.

El 73,5 % de les persones diagnosticades d'infecció pel VIH l'any 2023 eren nascudes fora d'Espanya. En homes nascuts fora d'Espanya, la incidència va ser de 38,1 casos per 100.000 habitants (8,9 en nascuts a Espanya). En dones nascudes fora d'Espanya, la incidència va ser de 7,7 casos per 100.000 habitants (1,2 en nascudes a Espanya) (**figura 5**).

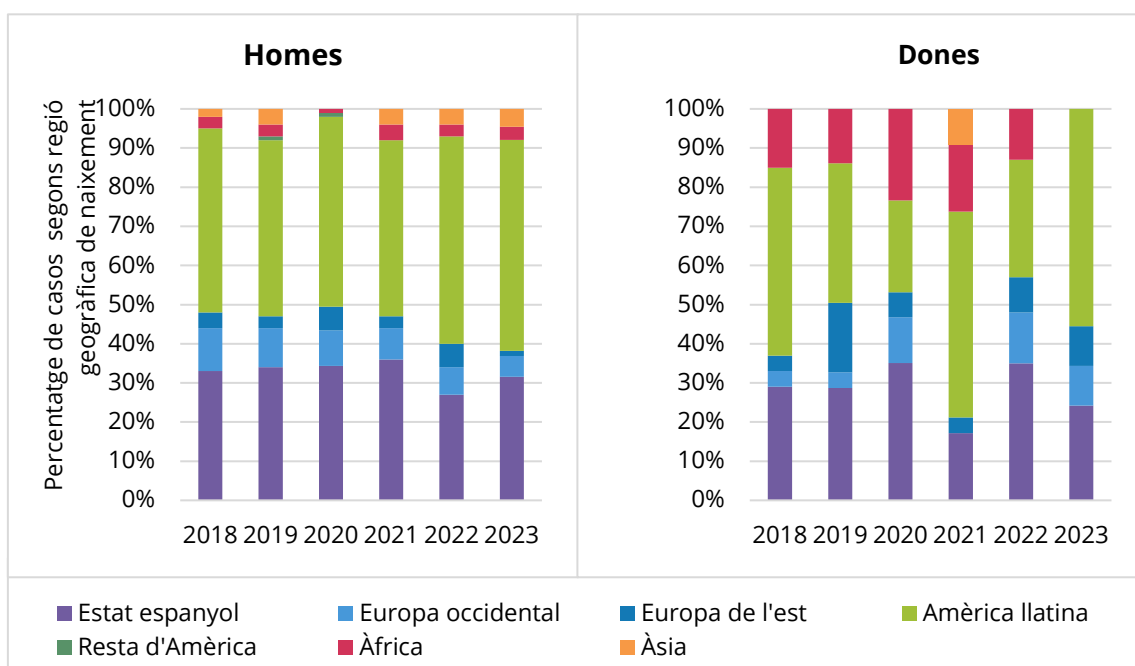
Figura 5. Evolució de la incidència d'infecció pel VIH per 100.000 habitants, segons sexe i lloc de naixement. Barcelona, 2013-2023

Pel que fa a la regió de naixement dels casos nascuts fora d'Espanya, respecte el total d'homes, el 53,9% (82) van néixer a l'Amèrica Llatina i el Carib, el 5,3% (8) a l'Europa occidental i el 4,6% (7) a l'Àsia. Entre les dones, el 55,2% (16) van néixer a l'Amèrica Llatina i el Carib, el 10,3% (3) a l'Europa occidental i el 10,3% (3) a l'Europa de l'Est. El 46,2% (6) de les dones trans eren nascudes a l'Amèrica Llatina i el Carib.

Aquestes proporcions s'han mantingut relativament estables des de l'any 2018, sobretot en homes. En dones, és el primer any des de 2018 en el que no hi ha cap cas nascuda a l'Àfrica (figura 6).

Figura 6. Evolució del percentatge d'incidència d'infecció pel VIH segons sexe i regió geogràfica de naixement. Barcelona, 2018-2023

En relació a la SIDA, el 62,5% (15) dels casos eren persones nascudes fora d'Espanya. D'aquests, 6 eren persones nascudes a l'Amèrica Llatina i el Carib i 5 a l'Àfrica.

Transmissió

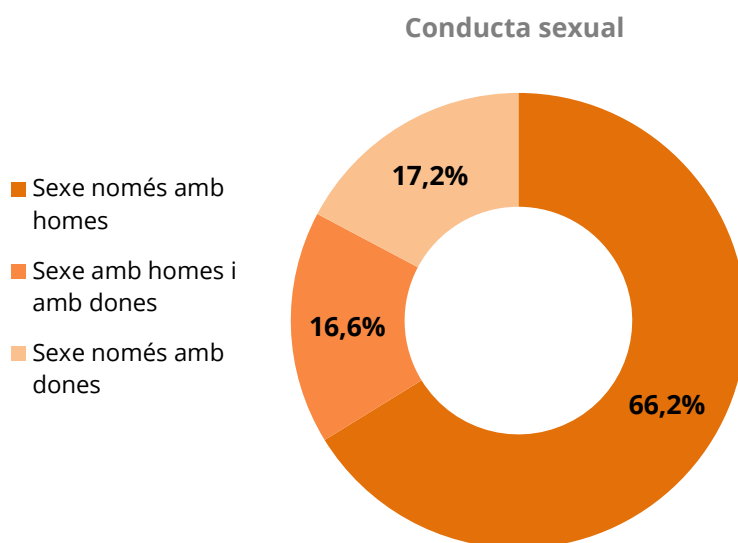
La possible via de transmissió més freqüent del VIH l'any 2023 va ser la sexual. La població clau de GBHSH va representar el 82,8% dels casos entre els homes. Totes les dones a qui es va recollir la conducta sexual eren DSH.

Tant en homes com en dones, durant el 2023 la possible via de transmissió més freqüent continua sent la sexual. Un 3% (4) del total de casos referien ser PID.

Del total d'homes dels que es disposava informació sobre la conducta sexual, el 82,8% (120) eren GBHSH (un 66,2% referia tenir sexe tan sols amb homes, mentre que un 16,6% tenia sexe tant amb homes com amb dones) i el 17,2% (25) d'ells referia tenir sexe tan sols amb dones. En 9 casos es desconeixia la conducta sexual (**figura 7**). Un 2,7% (3) dels homes referia utilitzar drogues injectables.

Figura 7. Nous diagnòstics d'infecció pel VIH segons conducta sexual en homes. Barcelona, 2023

* Percentatges del total de casos amb informació sobre la conducta sexual (5,8% de valors desconeguts).

Del total de dones de les que es disposava informació sobre la conducta sexual, el 100% (16) van ser dones que tenen relacions sexuals tan sols amb homes. En 14 casos es desconeixia la conducta sexual. En relació a l'ús de drogues injectables, tan sols 1 dona va referir utilitzar-ne.

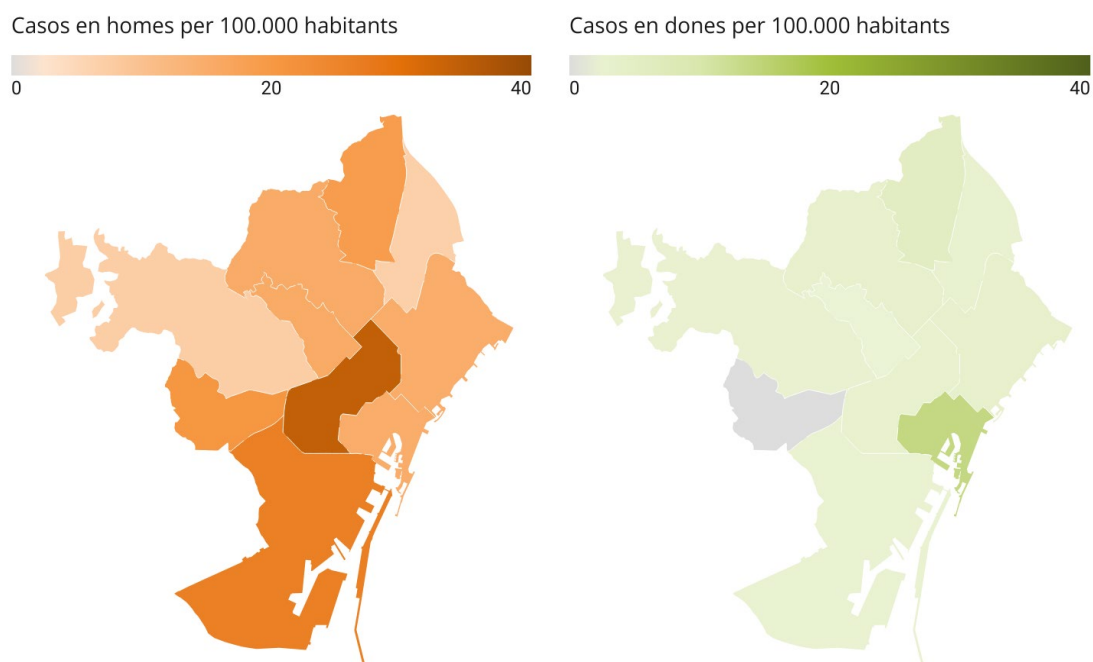
Lloc de residència

Els districtes amb més incidència són l'Eixample, Ciutat Vella i Sants-Montjuïc. En dones existeix un gradient invers segons nivell socioeconòmic, de manera que a menor nivell socioeconòmic més incidència de VIH.

Els districtes amb la incidència d'infecció pel VIH més alta són l'Eixample, Ciutat Vella i Sants-Montjuïc amb 15,5, 14,4 i 13,6 casos per 100.000 habitants, respectivament. Les incidències més altes en els homes s'observen entre els residents de l'Eixample, Sants-Montjuïc i Les Corts amb 34,2, 26,1 i 20,6 casos per 100.000 habitants respectivament. En dones, els districtes amb un nombre més alt de casos són Ciutat Vella i Nou Barris, amb 13,8 i 5,3 casos per 100.000 habitants respectivament (**figura 8**).

Figura 8. Incidència d'infecció pel VIH per 100.000 habitants segons districte de residència. Barcelona, 2023

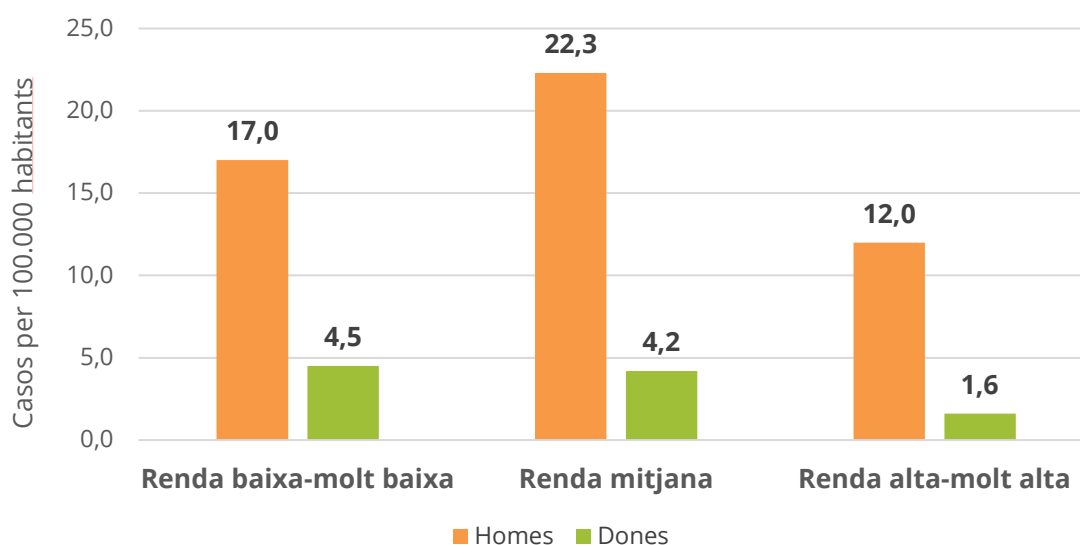
Mapa: Agència de Salut Pública de Barcelona • Creat amb Datawrapper

Mapa: Agència de Salut Pública de Barcelona • Creat amb Datawrapper

Pel que fa a la SIDA, els districtes amb incidències més altes van ser Nou Barris, Sants Montjuïc i Ciutat Vella (3,4, 2,1 i 1,8 casos per 100.000 habitants respectivament).

La **figura 9** mostra la distribució dels districtes de residència agrupats per l'índex de la renda familiar disponible (IRFD). En dones, la incidència més elevada d'infecció pel VIH es correspon amb els districtes amb rendes més baixes, observant-se una relació inversament proporcional entre el nombre de casos i la renda del districte. En el cas dels homes, la incidència més elevada s'observa en districtes de renda mitjana.

Figura 9. Incidència d'infecció pel VIH segons renda del districte de residència i sexe. Barcelona, 2023

Nota: la renda es valora amb l'IRDF (índex de renda familiar disponible). Renda de les llars a Barcelona. Distribució per districtes, barris i seccions censals (2019). Oficina Municipal de dades.

Retard diagnòstic

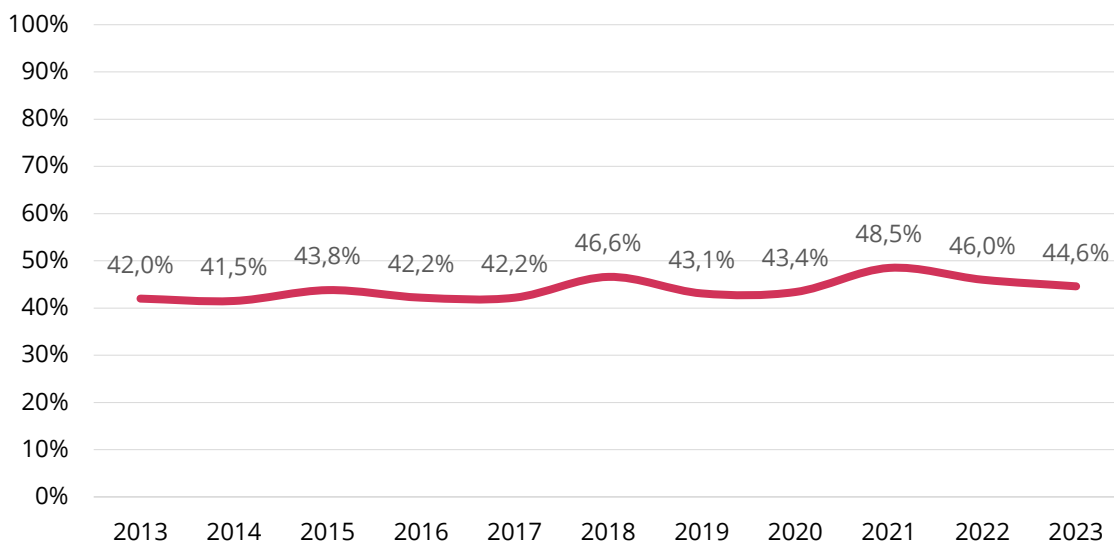

Quasi la meitat dels casos de VIH confirmats el 2023 (44,6%) complien els criteris de retard diagnòstic. En les dones, el RD va ser del 57,9% i en els homes del

El retard en el diagnòstic (RD) de la infecció pel VIH s'associa a un augment de la morbiditat i mortalitat pel VIH, a un augment del risc de transmissió i a un increment dels costos de l'assistència sanitària. Disminuir el RD és un objectiu principal del pla d'acció enfront al VIH a Catalunya per tal de reduir la transmissió de la infecció⁹.

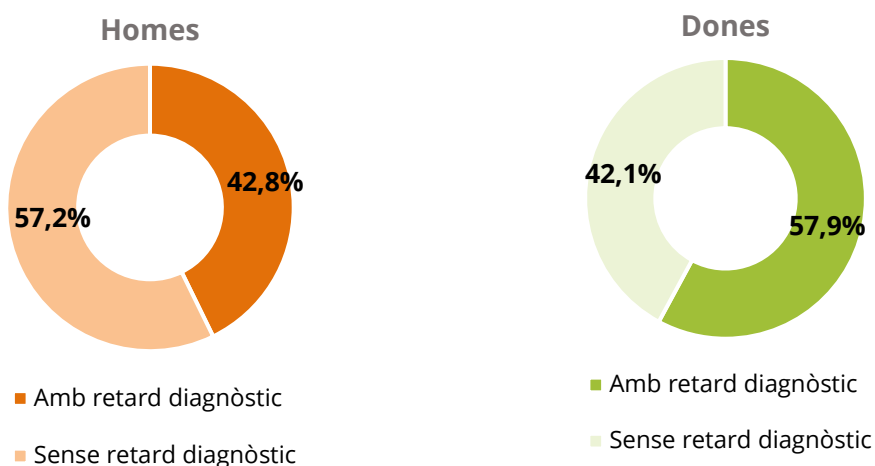
D'aquells casos d'infecció pel VIH en els que es disposava informació, el 44,6% tenien menys de 350 CD4 en el moment del diagnòstic. A nivell general, la proporció de RD en els nous casos d'infecció pel VIH s'ha mantingut similar des de l'any 2013. (figura 10).

Figura 10. Percentatge de nous diagnòstics d'infecció pel VIH amb retard diagnòstic. Barcelona, 2013-2023

En les dones, el RD va ser del 57,9% i en els homes del 42,8% (**figura 11**). Pel que fa a l'edat, en dones, el RD va ser més freqüent a la franja d'edat d'entre 30 i 39 anys, mentre que en homes va ser més freqüent a la franja d'entre 40 i 49 anys.

Figura 11. Percentatge de nous diagnòstics d'infecció pel VIH amb retard diagnòstic. Barcelona, 2013-2023

* Percentatges del total de casos amb informació sobre RD (10,4% i 36,7% de valors desconeguts en homes i dones respectivament).

Valorant segons conducta sexual, el RD va ser més freqüent en dones que tenen sexe amb homes (56,3%) i els homes que tenen sexe només amb homes va ser el col·lectiu amb menor RD amb el 36,5%.

Segons la regió de naixement, les persones nascudes a l'Àsia, l'Europa de l'Est i l'Amèrica Llatina i el Carib van ser les que presentaven una major proporció de RD (60,0%, 50,0% i 47,2% respectivament). El percentatge de RD en persones nascudes a Espanya va ser del 41,3%.

Estudi de contactes

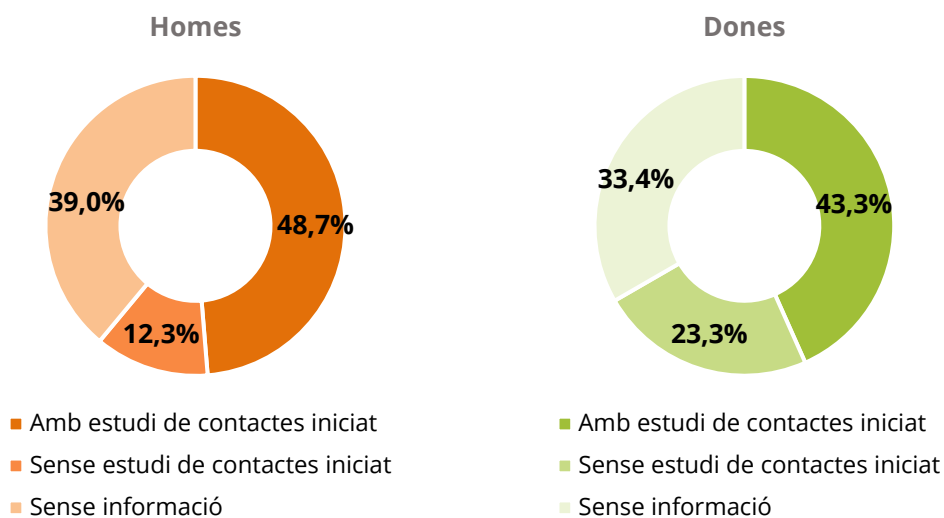

L'estudi de contactes es va iniciar en el 47,8% dels nous casos d'infecció pel VIH, essent més elevat en homes. En persones nascudes fora d'Espanya, aquelles provinents de l'Europa Occidental eren les que tenien una major proporció d'estudi de contactes iniciat amb un 62,5%.

L'estudi de contactes (EC) constitueix una de les principals activitats de vigilància epidemiològica i és una part essencial de la prevenció i control de les malalties transmissibles. L'objectiu principal és facilitar el diagnòstic precoç i el tractament oportú per tal de prevenir la reinfecció, reduir la transmissió i contribuir a la identificació i control dels brots epidèmics. També, permet implementar les mesures de prevenció adequades per tal d'evitar casos secundaris entre els contactes⁷.

L'any 2023, l'EC es va iniciar en el 47,8% de les persones amb un nou diagnòstic d'infecció pel VIH. Entre els homes, el percentatge casos amb EC iniciat era del 48,7%. Del total de dones, el 43,3% tenien l'EC iniciat (**figura 12**).

Figura 12. Casos incidents de VIH amb estudi de contactes iniciat segons sexe. Barcelona, 2023.

Valorant segons conducta sexual, l'EC es va iniciar en el 56,3% de les dones que tenen sexe amb homes. En el cas dels homes que tenen sexe només amb homes es va iniciar l'estudi de contactes en el 53,1% dels casos.

Segons la regió de naixement, les persones nascudes a Europa Occidental i Amèrica Llatina i el Carib van ser les que presentaven una major proporció d'EC iniciat (62,5%, 51,2% i 28,6% respectivament). El percentatge d'EC en persones nascudes a Espanya va ser del 50,0%.

Conclusions

---

1. Els nous diagnòstics anuals de VIH i de SIDA a la ciutat de Barcelona són molts menys que els registrats fa una dècada. Continua la tendència descendent malgrat el lleuger augment detectat el 2022.
2. La infecció pel VIH continua sent més freqüent en homes amb una raó home-dona molt elevada. L'any 2023, el 7,1% dels casos es van diagnosticar en dones trans.
3. La gran majoria dels nous casos són en persones menors de 40 anys.
4. La via de transmissió més probable identificada segueix sent la sexual. Una proporció majoritària dels casos ha estat en GBHSH. El total dels casos en dones es donava en DSH.
5. Hi ha una proporció molt elevada de nous diagnòstics de VIH i de SIDA en persones nascudes fora d'Espanya i/o de nivell socioeconòmic baix o molt baix.
6. Pràcticament la meitat dels nous diagnòstics de VIH es van fer amb retard.
7. La proporció de nous casos amb l'estudi de contactes realitzat segueix sent baixa.

Recomanacions

---

1. La vigilància exhaustiva i continuada de la infecció pel VIH i la SIDA és essencial, doncs permet determinar l'evolució d'aquestes i caracteritzar-les per poder definir intervencions dirigides.
2. La monitorització exhaustiva de la via de transmissió any rere any és indispensable per identificar possibles canvis en els patrons de transmissió del VIH. És important treballar per reduir el nombre de valors "desconeguts" a aquesta variable.
3. És important treballar la prevenció del VIH i la SIDA des d'una perspectiva que tingui en compte les necessitats i vivències de les diferents poblacions clau (GBHSH, PDI, dones trans, etc.).
4. S'ha garantir l'accés a proves diagnòstiques i als serveis d'atenció a la salut sexual a totes les persones independentment del seu país de naixement i/o nivell socioeconòmic. Els serveis d'atenció al VIH han de ser accessibles, no estigmatitzants i universals.
5. És essencial augmentar els esforços per promoure la prevenció combinada (estratègies conductuals i biomèdiques) i el diagnòstic precoç de la infecció pel VIH i altres infeccions de transmissió sexual, de cara a reduir la proporció de casos amb retard diagnòstic.
6. L'estudi de contactes s'hauria de realitzar en tots els casos, tant en les persones recentment diagnosticades d'infecció pel VIH com en les persones diagnosticades de SIDA. Realitzar-ho correctament permet identificar contactes i fer l'acompanyament necessari perquè accedeixin a la prova diagnòstica corresponent.

Referències

---

1. Decret 203/2015, de 15 de setembre, pel qual es crea la Xarxa de Vigilància Epidemiològica i es regulen els sistemes de notificació de malalties de declaració obligatòria i brots epidèmics. Disponible a:
https://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?action=fitxa&mode=single&documentId=702922&language=ca_ES

Departament de Salut. Generalitat de Catalunya. Definició de cas de les malalties de declaració obligatòria. Disponible a:
http://canalsalut.gencat.cat/web/.content/Professionals/Vigilancia_epidemiologica/documentos/arxius/spdefimdo.pdf
2. UNAIDS. Global AIDS update - Seizing the moment: tackling entrenched inequalities to end epidemics. Geneva: UNAIDS; 2020. Disponible a:
https://www.unaids.org/sites/default/files/media_asset/2020_global-aids-report_en.pdf
3. Departament d'Estadística i Difusió de Dades. Ajuntament de Barcelona. Anuaris Estadístics de Barcelona. Disponible a:
<https://www.bcn.cat/estadistica/catala/index.htm>
4. Ajuntament de Barcelona. Oficina Municipal de Dades (2023). Distribució territorial de la renda familiar disponible per càpita a Barcelona. Disponible a:
https://ajuntament.barcelona.cat/barcelonaeconomia/sites/default/files/LA%20RENDA%20DE%20LES%20LLARS_2019.pdf
5. UNAIDS DATA 2023. Geneva: UNAIDS; 2023. Disponible a:
https://www.unaids.org/sites/default/files/media_asset/data-book-2023_en.pdf
6. Antinori A, et al. Late presentation of HIV infection: a consensus definition. HIV Med 2011;12:61-64.
7. Croxford S, Stengaard AR, Brännström J, et al. Late diagnosis of HIV: An updated consensus definition. HIV Med. 2022;23(11):1202-1208.
8. Grup de Treball per a l'Elaboració del Protocol per a l'Estudi dels Contactes de les Persones Diagnosticades d'ITS a Catalunya. Departament de Salut. Generalitat de Catalunya. Protocol per a l'estudi dels contactes de les persones diagnosticades d'ITS a Catalunya. Disponible a:

http://canalsalut.gencat.cat/web/.content/A-Z//infeccions_transmissio_sexual/recursos_prof/documents/protocol_ec_its.pdf

9. Comissió interdepartamental de la Sida a Catalunya Departament de Salut. Generalitat de Catalunya. Pla d'acció enfront del VIH i altres ITS 2021-2030. Disponible a:
https://salutpublica.gencat.cat/web/.content/minisite/aspcat/vigilancia_salut_publica/vih-sida-its/Pla-dAccio-enfront-del-VIH-i-altres-ITS-2021-2030_ok.pdf

---

Abreviatures i acrònims

- DSH** dones que tenen relacions sexuals amb homes
- EC** estudi de contactes
- HSD** homes que tenen relacions sexuals amb dones
- GBHSH** homes gais, bisexuals i altres homes que tenen sexe amb homes
- IRDF** índex de renda familiar disponible
- NC** no consta
- PID** persones que s'injecten drogues
- RD** retard diagnòstic de la infecció pel VIH
- SIDA** síndrome d'immunodeficiència adquirida
- VIH** virus de la immunodeficiència humana

C S B Consorci Sanitari
de Barcelona

Epidemiologia

Connectem
f **t** **o** **in**

www.aspb.cat